

ЦЕНТРАЛЬНАЯ И ЮЖНАЯ АЗИЯ 2021 15-16 ИЮЛЯ, ТАШКЕНТ

Коршиносони хориҷӣ: НАЗДИКШАВИИ ОСИЁИ МАРКАЗӢ ВА ЧАНУБӢ ДАР БАРҚАРОРСОЗИИ ИҚТИСОДИЁТ ПАС АЗ ПАНДЕМИЯ НАҚШИ МУҲИМ ҲОҲАД БОЗИД

Конфронси байналмилалӣ дар пешистодаи сатҳи баланди «Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ: пайвасти минтақавӣ. Даъватҳо ва имкониятҳо», ки 15-16 июл дар Тошканд баргузор мешавад, мавриди таваҷҷӯҳи зиёди доираҳои коршиносон ва таҳлилии кишварҳои хориҷӣ мегардад. Ба гуфтаи аксарии таҳлилгарон, чорабинии мазкур хеле муҳим аст. Ҳамзамон, он рушди босуръати Ўзбекистон ва сиёсати кушоди хориҷии онро инъикос мекунанд.

АИ «Дунё» нуктаи назари як қатор коршиносони байналмилалӣ ро ифода менамояд, ки баъзеи онҳо дар конфронс ширкат хоҳанд кард.

Президенти Альянси бузурги Парижи сармоягузори устувор (Фаронса) Никола БУШУ:

Ин конфронс дар борӯзҳои барои ҳамаи мо бо сабаби пандемияи COVID-19 вазнин баргузор мешавад, аммо он ба таҳқиқи робитаҳои наздик ва дӯстона, ҳамсоягии неки Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ ба манфиати ҳамаи кишварҳои минтақавӣ қайдшуда нигаронда шудааст. Ба андешаи ман, чунин наздикшавӣ дар барқарорсозию иқтисод пас аз бӯҳрон, ки дар натиҷаи пандемия рух додааст, нақши калидӣ хоҳад дошт.

Боварӣ дорам, ки дар асри XXI эҳёи муносибатҳо бо Осиёи Чанубӣ ва масирҳои таърихӣ Роҳи абрешим барои рушди Осиёи Марказӣ иқтидорро назарраси иқтисодӣ ва инсонӣ дорад. Аз ҷумла, иқтисоди креативӣ метавонад тавассути тавсеаи ҳамкорӣҳои иқтисодии байни кишварҳои Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ дар дастгирии ҳифзи мерос ва рушди инсон вусъат ёбад. Лоихаҳо, ба монанди ташкили минтақаи савдои озодаи умумӣ ё барномаи муштарак рушди робитаҳои байниҳамдигарӣ байни ду минтақа барои рушди ҳамкорӣ чӣхати гузаштан ба шаҳрҳои экологиву оқил, ки ояндаи устувор ва шукуфони Осиёи Марказиро таъмин карда метавонанд, мусоидат мекунанд.

Ба андешаи ман, сармоягузори ба инфрасохтор мавзӯи асосии ин чорабинӣ мебошад ва онҳо, бешубҳа, ба татбиқи ислоҳоти сохторӣ иқтисодӣ барои рушди ояндаи Осиёи Марказӣ мусоидат хоҳанд кард. Бинобар маълумоти ББА, ММД минтақа аз тавсияи оқибатҳои бӯҳрони COVID-19 дар соли 2020 нисбатан камтар зарар додааст. Бо вучуди ин, ҷалби сармояи дарозмуддат барои дастгирии афзоиши инклюзивии рушди меҳнатталаб ва пурзӯр гардондани эътирофи Осиёи Марказӣ дар рақобати ояндаи ҷаҳонӣ аҳамияти ҳалқунанда дорад. Аз ин рӯ, бо Осиёи Чанубӣ рушди робитаҳо ниҳоят муҳим аст.

Сармоягузори ба инфрасохтор инчунин ҳамчун заминаи иқтисодӣ нави устувор барои ҳалли мушкилоти экологӣ, ба монанди гармии глобалӣ, хушксолӣ, биёбоншавӣ ва таназзули замин хизмат мекунанд. Инро моҳи майи соли 2021 қабули қатъномаи Ассамблеяи Генералии СММ, ки минтақаи Аралро ҳамчун минтақаи инноватсияҳо ва технологияҳои экологӣ эътироф намудааст, нишон дод.

Директори Институти тадқиқоти стратегӣ ва байналмилалӣ (Малайзия), иштирокчию конфронс Ҳеризал ХАЗРИ:

Ман ташаббуси ин хеле саривақтӣ ва зарурӣ дар борӯзҳои барои ҳамаи мо бо сабаби пандемияи COVID-19 вазнин баргузор мешавад, аммо он ба таҳқиқи робитаҳои наздик ва дӯстона, ҳамсоягии неки Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ ба манфиати ҳамаи кишварҳои минтақавӣ қайдшуда нигаронда шудааст. Ба андешаи ман, чунин наздикшавӣ дар барқарорсозию иқтисод пас аз бӯҳрон, ки дар натиҷаи пандемия рух додааст, нақши калидӣ хоҳад дошт.

Боварӣ дорам, ки натиҷаҳои форум ба мубодилаи ҳамчунӣ ба афкор ва муштарак офаридани механизмҳои вусъати робитаҳои тиҷоративу иқтисодӣ, сармоягузори ва фарҳангии гуманитарӣ, инчунин дар маҷмӯъ, таҳмили минбаъдаи муносибатҳои наздики таърихӣ ва дӯстонаи эътимом ва ҳамсоягии неки байни давлатҳои Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ мусоидат хоҳад кард.

Рохбари клуби сиёсатшиносони «Кавкази Чанубӣ» (Озарбойҷон) Илгар ВЕЛИЗАДЕ:

Конфронси байналмилалӣ сатҳи баланди «Осиёи Марказӣ ва Чанубӣ»: алоқамандии минтақавӣ. Таҳдидҳо ва имкониятҳо» яке аз рӯйдодҳои марказии сиёсии соли 2021, на танҳо дар минтақаи Осиёи Марказӣ, балки дар ҷуғрофияи хеле васеътар мебошад. Дар доираи таҳияи стратегияҳои баромадан аз низоми карантинӣ аксарии кишварҳо, ин конфронс метавонад кутубномаи воқеӣ гардад, ки намоёндогони ҷомеаи сиёсӣ ва коршиносони қариб 40 кишвари дунёро барои қабули қарорҳои мусоидат оид ба таъмини рушди устувор дар оянда ҳидоят мекунанд.

Ҷолиби диққат аст, ки яке аз мавзӯҳои дар конфронс баррасишаванда рушди робитаҳои фаъоли нақлиётӣ байни кишварҳои ширкаткунанда ва таҳмили ҳамкорӣҳои давлатҳои гуногун дар соҳаи амният хоҳад буд. Ин махсусан дар партави вазъ дар Афғонистон муҳим аст. Аз ин рӯ, ҷустуҷӯи посух ба саволҳо дар бораи самаранок мубориза бурдан бо таҳдидҳо ва ҷолибҳои минтақавӣ вазифаи муҳимтарин ва амалии конфронс мебошад. Ман қомилан эътироф мекунам, ки дар шароити кунунӣ дар конфронс ташаббусҳо ва пешниҳодҳои муҳиме, ки ба нигоҳ доштани устувории низоми муносибатҳои байналмилалӣ нигаронда шудаанд, садо медиҳанд. Рохбарияти Ўзбекистон ҳамчун ташаббускори ин конфронс амал намуда, сиёсати дӯстӣ ва ҳамсоягии некро дар минтақа татбиқ мекунанд, ки ба ташаккули воқеияти нави геополитикӣ дар заминаи устувор мусоидат менамояд.

АИ «Дунё».

Муборизаи беамон ба муқобили коррупсия аз масъалаҳои маҳсул меёбад, ки ҷомеаи ҷаҳониро ба ташвиш рӯ ба рӯ намудааст. Дар Ҷумҳурии Ўзбекистон чунин мубориза беш аз пеш доман фарох менамояд. Лоихаи фармони Президенти мамлакат «Дар бораи чораҳои фароҳам овардани муҳити оштинопазир бо коррупсия, яқбораи қоғоз додани коррупсия дар идоракунии давлатӣ ва густириши ширкати мардум дар он» ва қарор «Дар бораи чораҳои иловагӣ оид ба ташкили самарабахши фаъолияти зидди коррупсия», ки эълон шудаанд, мусоидат хоҳанд кард, ки муҳити оштинопазир зидди коррупсия дар саросари кишварамон фароҳам оварда мешавад. Ҳамчунин ба ин васила қоғозии коррупсия дар сохторҳои идораи давлатӣ низ мунтазам таъмин хоҳад шуд.

ВАЗИФАИ АСОСӢ – ФАРОҲАМ ОВАРДАНИ ФАЗОИ БИДУНИ КОРРУПСИЯ

Дар нишасте, ки бо иштироки директори Агенсии мубориза бо коррупсия Акмал Бурҳонов, Вазири адлия Русланбек Давлетов, ҷонишини раиси Суди Олий Иқром Муслимов, ҷонишини аввали Прокуратураи генералӣ Баҳриддин Валиев баргузор гардида, маҳз дар меҳвари ин ду ҳуҷҷат гуфтугӯ ва саволу ҷавоб сурат гирифт. Қайд гардида, ки мувофиқи тақлифи пешниҳодҳои минбаъдаи феҳрасти кушоди электронии ашхоси дар ҷиноятҳои коррупсионӣ гунаҳкор эътирофшуда ба роҳ монда шуда, иштироки онҳо дар корҳои давлатӣ ва интихобот қомилан мамнӯъ эълон мегардад. Ҳамчунин, хизматчиёни давлатӣ наметавонанд бо муқофотҳои сазовор гардад ва дар хориҷ аз кишвар ҳисобсуратҳои кушонд, сарват гун кунанд. Ҳадафҳои асосии фармон ва қарори Президенти мамлакат ба он нигаронида шудаанд, ки дар кишвар алайҳи коррупсия муборизаи оштинопазир бурда, дар идораҳои давлатӣ ва ҷомеаи аҳолии муҳим марбут ба тавсеаи фасодкорӣ қоғоз дода шаванд ва дар ин ростро ширкати мардум беш аз пеш таъмин гардад, – гуфт Акмал Бурҳонов. – Шахсон ба коррупсия дастдошта аз ширкат дар шуғроҳои иҷтимоӣ ва узиёти дар ниҳодҳои коллегиалии байни-идоравӣ маҳрум мегардад. Ба сифати иштирокчию дар субъектҳои соҳибқарор наметавонанд ҳузур дошта бошанд, ки бо ташаббуси онҳо ғаввасути иштирокшавӣ ин субъект таъсис ёфтааст. Дар шартномаи харидҳои давлатӣ ва шарикӣ давлативу хусусӣ низ чунин тартиб ҷорӣ мешавад. Гузашта аз ин, дар тендерҳои вобаста ба хусусигардонии активҳои давлатӣ ва озмуноҳои савдо аз иштироки ин шахсон ҳатман ҷилавгирӣ хоҳад шуд. – Боз як қатор омилҳои дигар мавҷуданд, ки ба иштироки шахсон ба коррупсия дастазда монеа эҷод менамоянд. Бори нахуст масъулият барои роҳ мондани бархӯрди манфиатҳои ҷаҳати афзоиши сарвати ғайриқонунии муқаррар карда мешавад. Чораҷӯиҳои тайинӣ ҷазо дар робита бо коррупсия ба шиддати том пурзӯр мегардад. Акмал Бурҳонов тазаккур дод, ки барномаи давлатӣ ба тасвиб расидааст, ки аз 44 банд иборат мебошад ва муборизаи беамон бо коррупсияро дар солҳои 2021-2022 муайян намудааст. Вай иброз дошт, ки ба омӯзиши фаро гирифтани хизматчиёни давлатӣ, масъалаҳои ҷорӣ намудани механизмҳои нав ва ҳамкорӣҳои байналмилалӣ, муҳимтар аз ҳама, масъалаи ба таври доминантӣ қоғоз намудани ҷомеа дар мубориза алайҳи коррупсия мавриди бахус баррасишӯ қарор дода шудаанд. – Қабул намудани Кодекси одобу ахлоқи хизматчиёни давлатӣ, аз нуктаи назари танқидӣ таҳлил намудани ҳуҷҷатҳои, ки ба сафарҳои хизматчиёни корман-

дони давлатӣ алоқаманданд, ҳамчунин механизмҳои дида баромадани арузи шикоятҳои марбут ба харидҳои давлатӣ таҳия карда мешаванд, – изҳор кард Акмал Бурҳонов. Аз рӯи гуфтаҳои ректор Барномаи давлатӣ идора ӯро муваззаф намудааст, ки бо Вазорати адлия, Академияи идоракунии давлатӣ ва Академияи Прокуратураи генералӣ яқҷо шурӯъ аз соли оянда бар асоси тамоюли «ваксияни ҳалолкорӣ» курсҳои омӯзишӣ ташкил кунанд. Ба ин курсҳо ҳамаи хизматчиёни давлатӣ ҷалб гардида, барояшон роҳҳои мубориза бо кор-

сон аз идомаи иҷрои муддати ҷазо шартан овоз мегардад ва ӯ мӯддати ҷазоҳои қоғозӣ қоғозӣ дода мешавад. Аммо тибқи фармон афроде, ки бо иттиҳомҳои фасодкорӣ ба ҷазо маҳкум мешаванд, аз ҷониби имкониятҳои маҳрум хоҳанд буд, зеро минбаъд коррупсия дар Ўзбекистон ҷинояти вазнин шумурда мешавад, – изҳор намуд ҷонишини раиси Суди олий И.Муслимов. – Чунин маҳдудиятҳо дигаронро ба хушёр шудан водор месо-занд, то ки онҳо даст ба коррупсия назананд ва ба балои нафс гирифтрон нашаванд. Мувофиқи фармони Президент шахсон барои фасодкорӣ ба ҷазо маҳкумшуда ба феҳрасти электронӣ ворид мегардад ва онро пинҳон доштан имконнопазир мебошад, аз ин маълумот тамоми мардуми кишвар огоҳ сохта мешавад. Ба ибораи дигар, чунин шахсон маълумот дар бораи худро пинҳон дошта ба ягон ташкилоти давлатӣ ба кор шомил шуда наметавонанд.

Прокуратураи генералӣ ниҳодҳои маҳкумшуда ба ҷазо маҳкумшуда ба феҳрасти электронӣ ворид мегардад ва онро пинҳон доштан имконнопазир мебошад, аз ин маълумот тамоми мардуми кишвар огоҳ сохта мешавад. Ба ибораи дигар, чунин шахсон маълумот дар бораи худро пинҳон дошта ба ягон ташкилоти давлатӣ ба кор шомил шуда наметавонанд. Прокуратураи генералӣ ниҳодҳои маҳкумшуда ба ҷазо маҳкумшуда ба феҳрасти электронӣ ворид мегардад ва онро пинҳон доштан имконнопазир мебошад, аз ин маълумот тамоми мардуми кишвар огоҳ сохта мешавад. Ба ибораи дигар, чунин шахсон маълумот дар бораи худро пинҳон дошта ба ягон ташкилоти давлатӣ ба кор шомил шуда наметавонанд.

Прокуратураи генералӣ ниҳодҳои маҳкумшуда ба ҷазо маҳкумшуда ба феҳрасти электронӣ ворид мегардад ва онро пинҳон доштан имконнопазир мебошад, аз ин маълумот тамоми мардуми кишвар огоҳ сохта мешавад. Ба ибораи дигар, чунин шахсон маълумот дар бораи худро пинҳон дошта ба ягон ташкилоти давлатӣ ба кор шомил шуда наметавонанд.

Вай афзуд, ки дар Кодекси мавҷудаи ҷиноӣ ҳамаи ин ҷиноятҳо ба таври умумӣ оварда шудаанд, аммо дар моддаҳои Кодекс маънаҳои нагуфтаанд, ки дар таркиби қарор амал ва қарор ҳолати нишонаҳои коррупсия мавҷуданд ва он чӣ тавр мӯҷоз сохта мешавад.

– Барои содирӣ баъзе ҷиноятҳо баъди қарор мӯддат як қатор сабукиҳо дода мешавад. Маҳбу-

ХАБАРҲО

Баҳри беҳбудӣ хизматҳои коммуналӣ ба аҳоли

Дар ҷамъомади навбатии Палатаи қонунгузори Олий Маҷлис масъалаи сифати хизматрасони коммуналӣ мавриди муҳокима қарор ёфт.

Таъкид ёфт бинобар он ки ин гуна хизматҳо асосан аз ҷониби ташкилоти монополия ба иҷро расида мешаванд, манфиати аҳоли на ҳамеша мавриди эътибор аст. Истеъмолгар аз имконияти интихоб кардан маҳрум мебошад. Депутат Максуда Ворисова гуфт, бояд ташкилоти маъсӯл манфиати умумро эҳтиром созанд, ҳуқуқҳои онро поймол наманоянд. Мутаассифона, бе ҳеҷ гуна оғоз созиҳо қатъ шудани барқ, гази табӣ, обҳои гарм ва нӯшокӣ вақтҳои охир бештар ба назар мерасанд. Бинобар дар вақташ напардохтани ҳақи хизматҳо истеъмолгар чора гирифтаниш мумкин, аммо бидуни оғоҳӣ қатъи хизматҳо ташкилоти монополияро ба ташвиш намегузорад, яъне барои чора гирифтани онҳо асоси ҳуҷҷатӣ мавҷуд нест. Ин тақозо мекунанд шартномаҳои байни ташкилоти хизматрасон ва аҳоли аз нав мураттаб гардад, дар ин бобат тамоиҳои адолати иҷтимоӣ ба назари эътибор гирифта шаванд, изҳор намуд депутат М. Ворисова.

Қабули ҳуҷҷатҳо ба донишқандаи нав

Дар асоси қарори 4879-уми Президент дар пойгоҳи Маркази тақмили ихтисоси Кумитаи давлатии андоз Донишқандаи Фискал ташкил карда шуд.

Академияи андоз, ки фаъолият мебард, худро сафед накард. Онро соли 75 нафар хатм мекарданду ҳалос. Ҳол он ки дар соҳтҳои андоз алҳол бештар аз 11 ҳазор нафар меҳнат мекунанд. 197 ҳазор намоёндогони тиҷорати хурд муҳосиб надоранд, ин дар ҳисобу китобҳо мушкили тавлид мекунанд. 3151 нафар дар соҳа бо маълумоти миёна махсус кор мекунанд, маълумоти олидорҳо аз се як ҳиссоро ташкил менамоянду ҳалос. Донишқандаи Фискал бошад, дар соли тақсими 2021-

Электропоездҳо меафзоианд

Миқдори электропоездҳои «Афросиёб», ки дар хатҳои «Ўзбекистон темир йўллари» ҳаракат доранд, боз зиёд мешавад.

Киштиҳое, ки ба онҳо 2 локомотив 11 вагон, боз чор вағони иловагӣ бор карда, аз Испания ба роҳ баромадааст, ба бандгароҳои шаҳри Санкт-Петербург Русия омада расиданд. Акнун бориҳо бо рейсҳои махсус таҳти ҳамдасти бо мутахассисони русиёгӣ ба Ўзбекистон оварда мешавад.

М. ШОДИЕВ, муҳбири «Овози Тоҷик».

Ўзбекистон — маъвои умумии мо

АСОСИ ҲАМБАСТАГӢ ДАР РИЗОИЯТИ БАЙНИ МИЛЛАТҲОСТ!

Тавре ки шумо медонед, оид ба ҳаёт татбиқ намудани яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатӣ — таъмини ризоияти байни миллатҳо ва таҳаммулпазирӣ дар ҷомеа, таҳмили фазои дӯстӣ ва ҳисси оилаи ягонаи сермиллат, тарбияи ҷавонон дар рӯйияи муҳаббат ва садоқат ба Ватан, эҳтиром ба миллат ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст. Дар ин ҳақиқат, ки муҳимтарин ва асосии муҳими саво муносибати байни миллатҳо ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст. Дар ин ҳақиқат, ки муҳимтарин ва асосии муҳими саво муносибати байни миллатҳо ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст.

Умуман, ислохот дар ин самт таҳти роҳбарии Президент Шавкат Мирзиёев мазмуни қомилан нав пайдо карда истодааст. Аз ҷумла, яке аз самтҳои афзалиятноки рушди Ҷумҳурии Ўзбекистон дар солҳои 2017-2021 таъмини амният, таҳаммулпазирӣ динӣ ва ризоияти байни миллатҳо, инчунин сиёсати хориҷии амик андешаи дашуда, мутақобилан судманд ва амалӣ мебошад. Имрӯзҳо дар ин замина барои таҳмили арзишҳои башардӯстона дар зехни аҳоли, алаҳхусус ҷавонон, ҳамдигарфаҳмӣ дар байни миллатҳои гуногун, муносибати дӯстона бо ҳамсоягони наздик қарор дода мешавад.

Дар ин ҳақиқат, ки муҳимтарин ва асосии муҳими саво муносибати байни миллатҳо ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст. Дар ин ҳақиқат, ки муҳимтарин ва асосии муҳими саво муносибати байни миллатҳо ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст.

Таҳлили суръати татбиқи афзалиятҳои Фармони Сиёсати давлатӣ «Дар бораи тасдиқи Консепсияи сиёсати давлатӣ Ҷумҳурии Ўзбекистон дар соҳаи муносибати байни миллатҳо», ислохоти васеъмиқёси демократӣ, дастовардҳои назаррас дар соҳаи сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, либерализатсияи маънавий ва дигар соҳаҳои ҳаёти мардум барои таъкиди он ҳамаи асосҳои фароҳам меорад, ҳалқи Ўзбекистон дар атрофи ғояи ягона — ҳадафи ягона муттаҳид шудаанд, ки яъне расидан ба ҳадафҳои наҷиб ва вазифаҳои ҳаётан муҳим дар самтҳои афзалиятноки рушди Ҷумҳурии Ўзбекистон мебошад.

Дар ин ҳақиқат, ки муҳимтарин ва асосии муҳими саво муносибати байни миллатҳо ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст. Дар ин ҳақиқат, ки муҳимтарин ва асосии муҳими саво муносибати байни миллатҳо ва арзишҳои умумиҷаҳонӣ қарор дода шудааст.

Ғайр аз ин, бо ин мақсад дар назди Девони Вазирони Ҷумҳурии Ўзбекистон Кумитаи муносибати байни миллатҳо ва равоияти дӯстӣ бо кишварҳои хориҷӣ таъсис дода шуда, он фаъолиятро пеш мебарад ва оид ба таъмин кардани ризоияти байнимиллӣ ва таҳаммулпазирӣ сиёсати давлатиро пайваста амалӣ менамояд. Ҳамзамон, расонидани кўмаки амалӣ ва методӣ ба марказҳои фарҳангии миллӣ, дастгирии ташаббусҳои онҳо, тақвияти ҳисси оилаи сермиллат дар шури шаҳравандон, новобаста аз миллат, наҷод ва эътиқоди динӣ, баргузор намудани конференшонҳои гуногун, вохӯриҳо, фестивалҳо оид ба татбиқи принсипи «Ўзбекистон хонаи умумии мо» — далали гуфтаҳои боло мебошад. Дар навбати худ, дар сарзамини муқаддаси мо барои рушди аниҳа ва урфу одатҳои миллатҳо ва қавмҳои гуногун, қушуде равшан таъҷил намудани идҳои миллӣ ва динӣ шароити зарурӣ фароҳам оварда шудааст.

Фаромуш набояд кард, ки намоёндогони ҳамаи миллат ва қавмҳои муқими кишварҳои мо дар ҳоли яқлӯхт ҳалқи Ўзбекистонро ташкил медиҳад. Бо яқдигар ҳамҷамъатона барои рушди кишварамон аз сидқи дил меҳнат кардани онҳо намунаи дурахшони ҷомеаҳои таълимӣ. Аз ин рӯ, агар таҳаммулпазирӣ ва ҳамҷамъатонаи меъёри асосӣ бошанд, сулҳи калиди рушди банд хоҳад буд.

Севара ТУЛҲАҶАНОВА, котиби хизмати матбуоти ноҳияи Занғотии вилояти Тошканд.

Карори Президент – дар амал

ҚУФЛУШОИ ҲАМА ДАРҲОСТ ИЛМ

Бо мақсади минбаъд бештар қардани фароғиррии ҷавонон ба мактабҳои олий ва пурзур намудани рақобати солими байни муассисаҳои таълими олий, ки дар Стратегияи амалиёт доир ба панҷ самти устувори рушди Ҷумҳурии Ўзбекистон муайян шудаанд, дар матбуот Қарори сарвари кишварамон «Дар бораи параметрҳои фармоиши давлатӣ оид ба қабул барои таҳсил ба муассисаҳои таълими олии Ҷумҳурии Ўзбекистон дар соли 2021-2022» эълон гардида. Мо ба ҳамин муносибат бо доктори илмҳои физикаю математика, ҷонишини раиси комиссияи қабул, проректори Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Алишер Навоӣ Аҳмадҷон СОЛЕЕВ сӯҳбат кардем.

– Хушбахтона, имсол ҳам аз 20-уми июн бақай-дирири довтолабон тавасути маркази хидматҳои давлатӣ ва портали ягона, яъне онлайн чараён гирифт, ки ба тирбанд шудани мардум дар шӯъбаи комиссияи қабули донишгоҳи хотима гузошт, – гуфт Аҳмадҷон Солеев. – Бояд таъкид намуд, ки имсол нуфузи донишгоҳи мо боз ҳам афзуд. Дар назди он шӯъбаи донишқадаҳои омӯғорӣ Ўзбекистон Финландия таъсис ёфтанд, ки вазифаи онҳо тайёр кардани кадрҳои баландсавб аст. Дар шӯъбаҳои рӯзона, шабона ва гоибонаи он беш аз 1200 нафар таҳсил мегиранд. Инчунин, дар назди ДДС Донишқадаи педагогика ва тадбирики Деҳнави вилояти Сурхондарёро ташкил кардем, ки 300 нафар сабақ мегиранд. Дар ноҳияҳои Ургут, Каттақўрғон ва Самарқанд низ шӯъбаҳо кушодем, ки имсол ҷавонони маҳаллӣ дохил мешаванд.

– Аҳмадҷон Солеев, санҷиши дониш довтолабон чӣ ҳел сурат мегирад?

– Имтиҳонҳои тестӣ аз ду фанни самти таҳсили

бакалаврият, ки довтолаб интиҳон намудааст, гузаронида мешавад. Аллакай дар чанд ҷойи Самарқанд манзилҳои муносиби кушода ва ӯшуда интиҳоб гардида, дар он ҷойҳо камераҳои назорати ошкоро ва пинҳонӣ гузошта шуданд, ки бояд пеши ҳар гуна фиребгариро дар чараёни имтиҳон бигиранд. Ба довтолабон ҳуқуқи иштирок дар озмун то панҷ самти таҳсилоти бакалаврият бо блоки яхкела ва пайдарапайи фаҳмо, ки санҷиши тестӣ гузаронида мешаванд, дода мешавад. Занону духтароне, ки тавсияномаи Вазорати дастгирии маҳалла ва оилаи Ҷумҳурии Ўзбекистонро доранд, нишондиҳандаҳои чорфоизаи қабул дар асоси гранти давлатиро хоҳанд гирифт.

– Боз кадом довтолабон аз имтиёзҳои қабул истифода бурда метавонанд?

– Ғолибони олимпиадаҳои фаннӣ дар ҷумҳурият ва дар арсаи байналхалқӣ. Чемпионҳои Ўзбекистон оид ба шохмот ҳақ доранд ба факултаи дилхоҳи худ бидуни имтиҳон

дохил шаванд. Чемпионҳо аз намуҳои дигари варзиш бо тарзи сӯҳбат ба факултаи тарбияи ҷисмонӣ қабул мешаванд. Бинобар ҳамин ба насли наврас маслиҳат медедам, ки бештар бо варзиш машғул шаванд.

– Аҷиб аст, ҳуди шумо бо кадом намуи варзиш шугл меварзед?

– Агар солҳои мактабҳои аз паси тӯб давида бошам, ҳоло шохмот ва тенниси рӯйи миз чону дилам аст. Рӯзҳои истироҳат ба сайру саёҳати кӯҳсор баромадам, ҳар рӯз 5-6 ҳазор кадам пиёда мегардам. Сигоркаширо бад мебинан, таассуфовар аст, ки баъзе наврасон ба калонсолон тақдире ситор мекашанд. Албатта, чунин ҳол аз бепарвоии волидайн аст.

– Фаҳмо, акнун боз ба масъалаи мактаби олий баргардем. Соли гузашта доир ба чараёни кӯчондан ва барқароркунӣ ба таҳсил бисёр гапу калочаҳо шуда буд...

– Дуруст. Воқеан, дар қаламрави Ўзбекистон 34 ҳазор нафар, аз он ҷумла ба донишгоҳи мо, беш аз

се ҳазор нафар толибилмони мактабҳои олии хориҷӣ бо муаммои кӯчонидан муроҷиат карданд. Тафтиш ва санҷишҳо нишон доданд, ки аксарият бо хуҷҷатҳои сохта номи «донишҷӯ»-ро гирифтаанд. Масалан, чанд нафар довтолабони самарқандӣ гӯё ба шӯъбаи рӯзонаи мактабҳои олии шаҳри Панҷакент ҷумҳурии ҳамсоя дохил гардидаанд, вале дар шиносномашон танҳо як маротиба сарҳади ду кишварро убуру карданашон қайд шудааст. Идораҳои дахлдор ҳаноти чунин ба ном донишҷӯро фош сохтанд. Имсол низ чараёни пешниҳоди хуҷҷатҳои кӯчондан ва барқароркунӣ ба таҳсил қатъӣ санҷида мешаванд. Комиссияи махсус аз се фанни асосии донишҷӯ имтиҳони тестӣ гузаронида, ба дониши онҳо баҳо ҳолисона хоҳад дод. Шахсоне, ки аз озмӯши нагузаштанд, дар асоси шартномаи пулакӣ ба хондан қабул мешаванд.

– Аз бисёр гушаван катори ҷумҳурият довтолабони тоҷикзабон ва наздикони онҳо ба идораи рӯзонаи «Овози тоҷик» занг зада ё тавассути мактуб мепурсанд, ки дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд чанд гуруҳи тоҷикӣ ҳаст ва чараёни қабул чӣ гуна аст?

– Ба маълумоти шумо мерасонам, ки тавассути интернет метавон ба ҳама гуна маълумот соҳиб шуд. Аммо ҷавоб медиҳам, ки дар донишгоҳи мо 11 гуруҳи тоҷикӣ ҳаст. Ба факултаи филологияи тоҷик 40, ба математика ва информатика 17, ба физика 15, ба кимё 15, ба биология 15, ба таърих 16, ба таълими ибтидоӣ 18, ба технологияи таълим 15 нафар довтолабони хатмкардаи мактабҳои тоҷикӣ қабул мешаванд. Онҳо санҷиши тестӣ мепурсоранд.

– Чаро дар дигар мактабҳои олии Самарқанд,

масалан тиббиёт, кишоварзӣ, меъморӣ, савдо, забонҳои хориҷӣ гуруҳҳои тоҷикӣ нестанд?

– Ба ин пурсиши шумо ман вақолати ҷавоб додан надорам...

– Шунидем, ки китоби сечилдаи дарсии шумо аз чоп баромадааст ва аз рӯйи он донишҷӯи мактабҳои олий сабақ мегиранд...

– Барои худситой не, дар омади гап таъкид кардан ҷоиз аст, ки камина аллакай қариб даҳ номгӯй китобҳои дарсӣ оид ба математика навиштаам. Сарвари давлатамон 7 майи соли 2020 қарорро «Дар бораи чораҳои баланд бардоштани сифати таълим ва рушди таҳқиқоти илмӣ дар соҳаи математика» имзо карда буд, ки дар он як қатор вазифаҳои вобаста ба сатҳи баланд бардоштани илм ва таълимоти математика қайд шудааст. «Ҳадафи мо дар рушди ин соҳа фароҳам овардани муҳити рақобат, тайёр кардани кадрҳои ҳуб мебошад», – гуфт Президент Шавкат Мирзиёев.

Бояд таъкид намуд, ки сарвари давлатамон дар Мурочиатномаи худ ба Олий Маҷлис ба рушди математика аҳамияти махсус дод, ки мо, мутахассисони соҳаро хурсанд кард ва рӯҳи тоза бахшид.

Шумо медонед, ки мувофиқи нақша ва дастурҳои таълими омӯзиши математика аз давраи ба дабистон қадам ниҳодан оғоз мегирад ва минбаъд дар зинаҳои дигари таълим идома меёбад. Аз яқуми январӣ соли раҷа ҳукумат барои математикҳои ҷавон сертификатҳои миллиро ҷорӣ намуд, ки Маркази давлатии тест ба саволҳои муайян дараҷаи дониши хатмкунандагонии мактабҳои миёнаи умумӣ ва тахассусиро месанҷад. Дар асоси қарори маъмурӣ ва дар ҳамкорӣ бо садорати таълими халқи вилоят, ки сарвараш Зебунисо Шоди-

ева аст, чанд мактаб аз санҷиш гузаронида шуданд. Мутаассифона, натиҷа мувофиқи талаби замон нест.

– Аҳмадҷон Солеев, шумо устои устодон, бобои дуоғӯй, машъалафрӯзи илму маърифат ҳастед, ба насли наврас ва ҷавонони мо чӣ маслиҳату тавсияҳо медиҳед?

– Биёед, хубтар аз Паёми дурандешонаи сарвари давлатамон ба Олий Маҷлис иқтибос оварем: «Мо дар назди худ як ҳадафи бузург – ташаккул додани замонаи эҳёи нав дар кишварамонро гузоштем ва бо ин мақсад бояд барои тарбияи Хоразмӣ, Беруний, Ибни Сино, Улуғбек, Навоӣ ва Бобурҳои нав муҳит ва шароит фароҳам оварем. Дар ин раванди таърихӣ муҳимтарин омил, ҷузъи ҷудонашавандаи ғояи миллии мо рушди таълиму тарбия, илм ва навоарӣ, ташаккули тарзи ҳаёти солиҳ мебошанд. Танҳо дар он сурат фарзандони мо он нерӯи воқеӣ хоҳанд шуд, ки орзуи деринаи мардуми моро амалӣ карда метавонанд».

Ин аст, дархости ман. Аз имконияти истифода бурда, ба довтолабон кӯмебиҳо таманно дорам. Солҳои таҳсил дар мактаби миёнаи рақами 16-уми ноҳияи Самарқанд чанд байти пандомезро аз шоир ва мутафаккири бузурги тоҷик Абдураҳмони Чомӣ азбар карда будам:

*Тоҷи сари ҷумла
хунарҳост илм,
Қуфлушои ҳама
дарҳост илм.
Дар талаби илм камар
чуст кун,
Даст зи ашғоли дигар
суст кун!*

Сӯҳбаторо
Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори
«Овози тоҷик» дар
вилояти Самарқанд.

«ҲАЁТ ВА ЭҶОДИЁТИ АМИРУШШУАРО МУИЗЗӢ»

(Аввалаш дар сах.3).

Ҳангоми қиёси эҷодиёти Муиззӣ бо дигар адибони давр муаллиф таъкид мекунад: «Эҷодиёти Муиззӣ аз гуфтаҳои Унсуро Фарруҳӣ, яъне аз эҷодиёти онҳое, ки пайравашон кардааст, ба кулли тафовут дорад...»

Дар эҷодиёти Муиззӣ баробари мавзӯҳои мадҳӣ фикрҳои ғуноғуни панду андарзӣ, тавҳидӣ, танқидӣ ҳам роҳ ёфтаанд, ки дар эҷодиёти Унсуро Фарруҳӣ ва муосирони онҳо ба дараҷаи нестӣ буд» (Абдуллоев Р. Ҳаёт ва эҷодиёти Амирушшуаро Муиззӣ. Душанбе: 2020, Саҳ. 137-207с.).

Био таърихӣ Муиззиро яқе аз се адиби хушбахт, яъне дар давлату мартабаву бузурги баробари Рӯдакию Унсуро шумурдаанд. Чунончи, Муҳаммади Авфӣ ниғоштааст: «Гӯянд се кас аз шуаро дар се давлат иқболҳо диданд ва қабулҳо ёфтанд, чунонки касеро он мартабат муяссар набуд: Яқе Рӯдакӣ дар аҳди Сомониён ва Унсурӣ дар давлати Маҳмудиён ва Муиззӣ дар давлати Султон Маликшоҳ» (Муҳаммад Авфӣ. Луб-ул-алоб. (Ба эҳтимом ва кӯшиши Саид Нафисӣ.-Техрон: 1337. сах. 301-431с.).

Рамазон Абдуллоев бо тақия ба ин баҳои Муҳаммад Авфӣ илова мекунад: «Ҳар сеи ин шоиронро ҳам уновони маликушшуароӣ насиб гаштааст ва ҳар кадомашон мувофиқи шароити замон барои сулоҳонаи ғуноғун хизмат карда, бо шерь ҳусусан, қасида вазиғи ғояию сиёсиро ба сӯбӯт расондаанд.

Аз рисола пай бурдан мумкин аст, ки Амирушшуаро Муиззӣ аз давомдихандагонӣ анъанаҳои сабки хуросонӣ дар ниҳми дуоими асри XI ва ниҳми аввали асри XII будааст. Аслан ӯ мактаби адабии шоирони қадимро давом додааст. Вале, баробари ин, Муиззӣ адиби забардаст ва устои адабиёти форсу тоҷик будааст. ӯ махсусан дар қасида хунари худро нишон додааст.

Ашӯри лирикии Муиззӣ аз санъат ва образҳои мухталиф пур буда, дар таровату назокат ва дилорӣ метавонанд намуна бошанд.

Хулоса, Рамазон Абдуллоев дар монографияи «Ҳаёт ва эҷодиёти Амирушшуаро Муиззӣ» роҷеъ ба замон ва рӯзгори шоир суҳан ронда, таъкид мекунад, ки Муиззӣ дар як давраи пуршӯр ва пурмоҷароӣ таърихи халқҳои форсу тоҷик умр ба сар бурдааст. Ҳаёти ӯ ба солҳои ҳукуматдории сулолаи Салҷуқиёнӣ бузург рост меояд. Муиззӣ дар Ироку Хуросон ба хизмати нахостини шоҳони Салҷуқӣ ва ҳокимони маҳурӣ ин хондан – Султон Маликшоҳу Султон Санҷар камар бафта, бо онҳо сӯҳбат ва ҳамкорӣ кардааст.

Махсусан, забони ширин ва оромбахши ӯ ба табу дили мардуми имрӯза мувофиқ аст. Бояд гуфт, ки сабки балеғулатифи Муиззӣ ба баҳоҳои баланди муҳаққиқони адабиётнамона сазовор гардидааст. Олими маъруфи Эрон Аббоси Иқбол дар ин хусус бо як самимият ва дилгармии хос менависад: «Аз лиҳози шерь, яъне аз ҷиҳати сабки калом ва ширинии забон ва фасоҳатш иборот ва балогати маъний бо таваҷҷӯҳ ба муқтазиёти замон Муиззӣ яқе аз устодони хунармандаи забони форсӣст ва шояд дар равонии иборот ва истеҳкоми суҳан дар адабиёти манзуми мо ҷуз девони Заҳридини Форобӣ ва куллиёти Шайх Саъдӣ назире наметавон барои девони ӯ ёфт, то он ҷо, ки дар саросари ин девони бузург шояд сад калимаи гариб ё таркибии мушкил мавҷуд набошад...»

(Муиззӣ. Девони Амирушшуаро Муҳаммад бини Абдулмалики Нишопури мутахаллис ба Муиззӣ. (Бо сазӣ ва эҳтимоми Аббоси Иқбол. -Техрон: китобфурӯшии исломи, 1318 ш. -785с.).

Рӯйхати адабиётҳои нишон медиҳанд, ки ҳангоми навишти монография аз манбаъҳои ганӣ ва бисёр адабиётҳои ватаниву хориҷӣ истифода шудааст.

Шерьҳои Муиззӣ дар китобҳои луғат ва фарҳангро зиёд боқӣ мондаанд, таҷдиди назар қардани ин осор ва муқоиса намудани онҳо низ аз аҳамият холи нест.

Дар баҳши иловаҳо бо намунаҳои аз газалиёт, китбаот, рубоӣёт, қасидаи шоир ошно шудан мумкин аст, ки таваҷҷӯҳи моро нисбат ба эҷодиёти Муиззӣ меафзояд.

Дар сарчашмаҳои адабиётшиносӣ муҳимтарини Муиззӣ дар тақвияти мазмуни адабиёти дарборӣ ва пешрафти ҷанбаи идеологии он калон буд. Вале, Муиззӣ дар инкишофи назми классикӣ, асосҳои эстетикӣ халқӣ ва рӯҳияи реалистӣ он низ хизмати шоён кардааст. ӯ ба сифати шоири тавоноӣ давр дар рӯзгор ва дарбори Салҷуқиён каломии дариро пайваста бо анъанаҳои таррақӣ дод. Назмро, ҳатто дар мадҳияҳои муболиғавӣ, аз асосҳои эстетикӣ халқӣ берун накарда, равияи содаписандии онро пеш бурд, дар тасвир асосан аз воқеият дур нарафт, ҳамаи ин, бо вучуди шоири дарбор буданаш, шерьияти уро ба дили хонандаи муосир қарин мебарорад.

Чамшед ЧУМЪАҚУЛОВ,
устоди Донишгоҳи
давлатии Тирмиз.

Имрӯзо аз тарафи садорати таълими халқи вилояти Намангон барои пурмазун, шавқовар ва ҷолиби диққат гузаронидани таълими тобистонаи хонандагон, аз рӯйи панҷ ташаббус, ки аз тарафи сарвари давлатамон пешниҳод шудааст, мусобиқаҳои гуногуни варзиш, ҷашнвора, вохӯриҳо бо намоёндогони адабиёт ва санъат, чорабиниҳои гуногун гузаронида мешаванд.

ҶАШНВОРАИ «БАЧАҲОИ ЭҶОДКОР»

Чанде пеш дар мактаби бачагонаи «Баркамол авлод»-и вилоят ҷашнвораи «Бачаҳои эҷодкор» баргузор гардида. Дар он 72 нафар ғолибони соҳибистеъдоди маҳфилҳои мактабҳои бачагонаи «Баркамол авлод»-и шаҳри ноҳияро, ки дар фестивали ноҳиявӣ ҷойи яқумро ба даст оварда ба фестивали вилоятӣ роҳат гирифта буданд, иштирок намуданд.

Аз рӯйи намуи «Кандакории ҷубин» аз ноҳияи Қосонсой Нозимҷон Мелибов, «Экодизайн ва интерер» аз ноҳияи Мингбулоқ Зебо Маҳмудҷонова, «Дизайн ландшафт» аз ноҳияи Янгиқўрғон Файзулло Хошимов, «Дизайн либосҳо» аз шаҳри Намангон Шаҳноза Неъматуллоева, «Робототехника» аз ноҳияи Уйчӣ

Иброҳим Равшанов, «Радиотехника, электроник ва алоқа» аз ноҳияи Чуст Сардор Йўлдошевҳо ҷойи яқумро ба даст оварда, ба марҳилаи ҷумҳурии ҷашнвораи «Бачаҳои эҷодкор» роҳат гирифтанд. Акнун онҳо метавонанд дар ҷашнвораи ҷумҳуриявӣ «Бачаҳои эҷодкор» шарафи вилояти Намангонро Ҷимоя кунанд.

Ғолибон аз тарафи садорати таълими халқи вилояти Намангон бо диплом ва тухфаҳои хотиравии мактаби бачагонаи «Баркамол авлод»-и вилоят ва шӯрои вилояти Ҷизби экологии Ўзбекистон бо тухфаҳои хотиравӣ сарфароз гардонда шуданд.

А. МУРОДОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».

Алҳол дар таълим ва соҳаҳои ҳаётимон бахшида ба 30-юмин солгарди истиқлолияти Ҷумҳурии Ўзбекистон чорабиниҳои баргузор мешаванд. Шӯрои ҷамъиятии назди Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Ўзбекистон ва Шӯрои собиқадорони вилояти Тошканд тахти ширини «Дар Ўзбекистони нав овоз ва фаровон зиндагӣ кунем!» дар қисми ҳарбии ҷамоати назди Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Ўзбекистон Эркин Раҳмонқулов ба китобхонаи қисми ҳарбӣ тақрибан 20 адад китобҳои гуногуни бадеӣ тухфа карда шуд.

Д. АҲМАДОВ.
Шаҳри ТОШКАНД.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Маҷлиси
Қонунилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Маҷлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои чоршанбе ва шанбе чоп
мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора
харфчинӣ ва саҳифабандӣ гардида.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шерь аз 50 мисраъ эҷод бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷондони матбуот ва абороти Ўзбекистон тақти рақами 0003 ба рӯйқат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармоиши 2 Г-725. Адади нашр 5668, ҳаҷм 2 ҷузъи чопӣ. Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

1 2 3 4 5 6

Суратхисоби мо дар бонк:
С/Ҳ 20212000300101767001, МҲО
00417. Филиали Автотранспорти
бонки ДСТ-и «АСАКА»
дар шаҳри Тошканд.

Мухаррири навбатдор:
Г. Кабирова.
Мувофиқи ҷадвал — 21.30
Ба чоп сугурда шуд — 00.00

Нишони мо:

100000 ш.Тошканд,
кўчаи Матбуотчилар, 32.

Телефонҳо: қабулгоҳ : 233 - 82 - 83;
Котибот 233 - 83 - 35. Факс: 233-57-30.
сайт http://ovozitojik.uz/, e-mail:
ovozitoj@mail.uz, ovozitoj@list.ru

Индекси обуна 170.
Матбааи табунашири Ширкати саноҳии «Шарқ».
Нишони корхона: кўчаи Буюк Турон, ҳонаи 41.